

Sygn. akt IX Ga 549/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 kwietnia 2018 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie IX Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Sławomir Boratyński

Sędziowie: SSO Beata Błotnik

SSO Jacek Widło

Protokolant: Monika Ostojka

po rozpoznaniu w dniu 20 kwietnia 2018 roku w Lublinie na rozprawie sprawy

z powództwa D. Z.

przeciwko M. B.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach z dnia 28 marca 2017 r.,

sygn. akt V GC 367/16

I. prostuje niedokładności w zaskarżonym wyroku w punkcie II w ten sposób, że przed słowami „umarza postępowanie” dopisuje treść „uchyla nakaz zapłaty wydany przez Sąd Rejonowy w Siedlcach V Wydział Gospodarczy w dniu 19 stycznia 2016 roku w sprawie sygnatura V GC 48/16 w części obejmującej kwotę 9169 zł (dziewięć tysięcy sto sześćdziesiąt dziewięć złotych) i” oraz w punkcie III w ten sposób, że przed słowami „w pozostałej części” dopisuje treść „uchyla nakaz zapłaty wydany przez Sąd Rejonowy w Siedlcach V Wydział Gospodarczy w dniu 19 stycznia 2016 roku w sprawie sygnatura V GC 48/16 i”;

II. oddala apelację;

III. zasądza od pozwanego M. B. na rzecz powódki D. Z. kwotę 900 zł (dziewięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

J. W. S. B. B.

Sygn. akt IX Ga 549/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 marca 2017 r. Sąd Rejonowy w Siedlcach V Wydział Gospodarczy po rozpoznaniu w dniu 24 marca 2017 r w Siedlcach na rozprawie sprawy z powództwa D. Z. przeciwko M. B. o zapłatę 26 206 zł. utrzymał nakaz zapłaty wydany przez Sąd Rejonowy w Siedlcach V Wydział Gospodarczy w dniu 19 stycznia 2016 roku w sprawie V

GNc 48/16 w części dotyczącej nakazania pozwanemu M. B. zapłaty na rzecz powódki D. Z. kwoty 17 037 zł. wraz z odsetkami liczonymi w następujący sposób:

- od kwoty 12 214 zł. odsetki ustawowe za okres od dnia 20 czerwca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetki ustawowe za opóźnienie za okres od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;

- od kwoty 5 907 zł. odsetki ustawowe za okres od dnia 30 lipca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetki ustawowe za opóźnienie za okres od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 11.02.2016r.;

- od kwoty 1 zł. odsetki ustawowe za opóźnienie za okres od dnia 12 lutego 2016 roku do dnia zapłaty;

- od kwoty 3 263 zł. odsetki ustawowe za okres od dnia 18 października 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetki ustawowe za opóźnienie za okres od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 22.06.2016r.;

- od kwoty 4 822 zł. odsetki ustawowe za okres od dnia 1 września 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetki ustawowe za opóźnienie za okres od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;

oraz w części dotyczącej rozstrzygnięcia o kosztach procesu (pkt I) , umorzył postępowanie co do kwoty 9 169 zł. (pkt II) oraz w pozostałej części powództwo oddalił (pkt III) .

Jako uzasadnienie wyroku wskazano ,że w pozwie z dnia 31 grudnia 2015 roku wniesionym do Sądu Rejonowego w Siedlcach, powódka D. Z. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego M. B. kwoty 26 206 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od:

- kwoty 12 214 zł. liczonymi od dnia 20.06. 2015 roku do dnia zapłaty;

- kwoty 5 907 zł. liczonymi od dnia 30.07. 2015 roku do dnia zapłaty;

- kwoty 4 822 zł. liczonymi od dnia 1.09. 2015 roku do dnia zapłaty;

- kwoty 3 263 zł. liczonymi od dnia 18.10. 2015 roku do dnia zapłaty;

oraz o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwu powódka podniosła, że pozwany zakupywał od niej towar głównie w postaci pasz, na okoliczność czego były wystawiane faktury, które pozwany podpisywał. Następnie powódka wskazała, iż pozwany nie dokonał płatności za towar na kwotę stanowiącą żądanie zawarte w pozwie (pozew k. 3-4). W dniu 19 stycznia 2016r. Sąd Rejonowy w Siedlcach V Wydział Gospodarczy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym (sygn. akt VGNC 48/16), w którym nakazał pozwanemu zapłatę na rzecz powódki dochodzonej pozwem należności wraz z kosztami procesu (nakaz zapłaty, k. 18). W dniu 9.02.2016 roku pozwany złożył zarzuty od w/w nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości oraz wnosząc o uchylenie go i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania. W uzasadnieniu pozwany podniósł, że w istocie dokonał zakupu towarów ujętych w fakturach, ale dokonał za nie płatności bezpośrednio do rąk powódki, zaś powódka deklarowała, że wystawi pokwitowania, jednak tego nie uczyniła (zarzuty od nakazu zapłaty k 20-21). W piśmie procesowym z dnia 5.04.2016 roku powód wniósł o utrzymanie nakazu zapłaty w części ponad kwotę 5 906 zł. , zaś w odniesieniu do kwoty 5 906 zł. cofnął powództwo i wniósł o umorzenie postępowania, wskazując, iż pozwany w dniu 11.02.2016 roku zapłacił na rzecz powoda kwotę 5 906 zł. tytułem faktury Vat (...) (pismo k. 30-30v.). Na rozprawie w dniu 29.11.2016 roku pełnomocnik powoda cofnął powództwo również co do kwoty 3 263 zł. tytułem należności głównej i zarzekł się roszczenia co do tej kwoty, w pozostałym zakresie podtrzymując powództwo tak jak w pozwie (protokół rozprawy k. 53). W toku rozprawy strony podtrzymywały swoje stanowiska (protokoły rozpraw k. 53, 61-62).

Sąd Rejonowy ustalił, że w ramach prowadzonej działalności pod nazwą (...) D. Z. powódka sprzedawała pozwanemu towary znajdujące się w jej asortymencie i z tego tytułu wystawiała faktury VAT :

- nr (...) z dnia 20 maja 2015 roku na kwotę 12 214 zł. z terminem płatności do dnia 19.06.2015r.,

- nr (...) z dnia 8 lipca 2015 roku na kwotę 5 907 zł. z terminem płatności do dnia 29.07.2015r.,
- nr (...) z dnia 1 sierpnia 2015 roku na kwotę 4 822 zł. z terminem płatności do dnia 31.08.2015r.,
- nr (...) z dnia 17 września 2015 roku na kwotę 3 263 zł. z terminem płatności do dnia 17.10.2015r. ;

(okoliczność niesporna, faktury vat i oświadczenia , k. 10-17).Przed wniesieniem powództwa pozwany nie dokonał płatności za wystawione faktury (ta okoliczność również została uznana jako niesporna przez Sąd I instancji). W toku procesu pozwany w dniu 11.02.2016 roku dokonał na rzecz powódki płatności kwoty 5 906 zł. na poczet faktury Vat (...) roku (okoliczność niesporna, potwierdzenie przelewu k.31), zaś w dniu 22.06.2016 roku kwoty 3 263 zł. na poczet faktury nr (...)r (okoliczność niesporna, potwierdzenie przelewu k. 39) .

Sąd I instancji uznał ,że powództwo jest się zasadne i zasługiwało na uwzględnienie. Wskazano , że strona powodowa swoje roszczenie opiera na umowach sprzedaży. Zgodnie z treścią art. 535 k.c. przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Sąd Rejonowy podniósł ,że pozwany nie kwestionował, że pozostawał z powodem w stosunkach handlowych, jak też tego, że zakupił przedmiotowy towar. Zgodnie z art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywał zaś na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Sąd I instancji wskazał ,że jak wynika z materiału dowodowego – a mianowicie z faktur VAT – dołączonych przez stronę powodową do pozwu, towar, za który zapłaty domaga się strona powodowa, został sprzedany pozwanemu. Pozwany przy tym faktury te pokwitował, potwierdzając przy tym zawarte w nich okoliczności, a w szczególności wysokość należnych do zapłaty kwot i terminy ich płatności. Sąd ten stwierdził także , że z zebranego w sprawie materiału dowodowego jednoznacznie wynika, iż powódka wywiązała się z umowy sprzedaży i przeniosła na kupującego – pozwanego własność rzeczy oraz wydała mu zakupiony towar. Okoliczność ta potwierdziły nie tylko dowody z dokumentów w postaci w/w faktur Vat zaakceptowanych przez pozwanego, ale także zeznania świadka M. Z., który jednoznacznie wskazał, iż pozwany nie rozliczył się ze spornych faktur. Świadek ten podał przy tym, iż to na prośbę pozwanego były wystawiane faktury z płatnością na przelew, gdyż pozwanemu zależało na zgromadzeniu wkładu własnego na zaciągnięcie kredytu na budowę kurnika. Przyznał również, że pozwany za część towaru dokonywał płatności w gotówce i w związku z tym były mu wstawiane pokwitowania kp. Odnośnie natomiast wykonywanej usługi koszenia zboża świadek ten wskazał, iż została ona rozliczona w towarze. Sąd Rejonowy w całości obdarzył wiarygodnością zeznania w/w świadka jako rzeczowe, spójne logicznie i korespondujące z dowodami z dokumentów. W konsekwencji Sąd Rejonowy uznał, iż powódka udowodniła swoje roszczenie. Sąd I instancji podniósł także , iż reguła dotycząca ciężaru dowodu (art.6 k.c.) nie może być rozumiana w ten sposób, że zawsze, bez względu na okoliczności sprawy, ciężar dowodu spoczywa na stronie powodowej. Jeżeli strona powodowa udowodniła fakty przemawiające za zasadnością powództwa, to na stronie pozwanej spoczywa ciężar udowodnienia ekscpepcji i faktów uzasadniających, jej zdaniem, oddalenie powództwa / wyrok SN z 20.04.1982r., I CR 79/82, wyrok SN z 17.12.1996r., I CR 45/96 /. Pozwany natomiast, pomimo złożenia przez powódkę m.in. faktur Vat, nie przedłożył wiarygodnych kontrdowodów, które przemawiałyby za zasadnością jego argumentów zawartych w zarzutach od nakazu zapłaty, a z drugiej strony podważałyby wiarygodność dowodów przedstawionych przez stronę powodową. W ocenie Sądu za skutecznie mogące podważyć zasadność roszczenia zawartego w pozwie nie mogły zostać uznane zeznania świadka A. B. i powoda M. B.. Wskazano , iż zeznania świadka A. B. cechowała ogólnikowość, przy czym na podstawie tych zeznań nie można konkretnie ustalić za jaką fakturę powód miał de facto dokonać płatności kwoty 5400 lub 5500. Okoliczność ta była niewątpliwie istotna z uwagi na fakt, iż powódka pozwanemu miała często sprzedawać towar będący w jej asortymencie, zaś strony miały rozliczać się w różny sposób, a w tym i różnej formie. Z kolei wiedzę odnośnie sposobu rozliczenia należności za koszenie świadek ten czerpał jedynie z relacji pozwanego. Z kolei świadek M. Z. był osobą, która faktycznie pośredniczyła w sprzedaży towarów pozwanemu i dokonywała z nim rozliczeń .

Odnosząc się zaś do zeznań pozwanego, wskazano , iż stoją one w sprzeczności z treścią argumentacji zawartej w zarzutach od nakazu zapłaty jak i okolicznością dokonywania przez niego płatności za sporne faktury w toku procesu. W zarzutach od nakazu zapłaty pozwany miał twierdzić, iż wszystkie należności zostały przez niego już uregulowane, podczas gdy następnie w dniach 11.02.2016 i 22.06.2016 roku dokonał dwóch płatności w łącznej kwocie 9169 zł.

na poczet dwóch objętych pozvem faktur, tj. faktury Vat (...) roku i nr 634/09/2015r. W konsekwencji nie sposób uznać za wiarygodne twierdzeń pozwanego zawarty w zeznaniach, iż częściowo rozliczył się on z powódką oraz, że pozostaje mu jedynie do zapłaty kwota 8000 złotych. Brak konsekwencji w twierdzeniach pozwanego, jako również brak innych wiarygodnych dowodów potwierdzających te jego twierdzenia, przemawia za brakiem wiarygodności jego zeznań złożonych na rozprawie. Sąd I instancji uznał, że powódka wykonała swoje zobowiązanie prawidłowo i przysługiwało jej w związku z tym wynagrodzenie. Wskazano, iż umowa kupna-sprzedaży ma charakter umowy wzajemnej, a zgodnie z art. 488 § 1 kc świadczenia będące przedmiotem zobowiązań z umów wzajemnych powinny być spełnione jednocześnie chyba, że z umowy wynika, iż jedna ze stron zobowiązana jest do wcześniejszego świadczenia. O terminie spełnienia świadczenia przez pozwanego, będącego jednocześnie kupującym, w postaci zapłaty za zakupiony i wydany jemu towar, świadczą przede wszystkim wystawione przez sprzedawcę (powódkę) faktury VAT. Pozwany nie spełnił świadczenia w terminie uzgodnionym przez strony, a więc dochodzone pozvem roszczenie z tytułu płatności za zakupione towary oraz z tytułu ustawowych odsetek za nieuregulowanie należności było zasadne. Jednocześnie Sąd Rejonowy mając na uwadze stanowisko strony pozwanej o częściowym cofnięciu powództwa, tj. łącznie co do kwoty 9169 zł. tytułem należności głównej, utrzymał wydany w sprawie nakaz zapłaty jedynie w części, tj. co do kwoty 17 037,00 zł. Z uwagi natomiast na fakt, iż powód będący nota bene reprezentowany przez fachowego pełnomocnika w osobie radcy prawnego, w związku z uregulowaniem przez pozwanego w toku procesu części należności dochodzonej pozvem, nie cofnął roszczenia w zakresie odsetek od dochodzonych i zarazem uiszczonych kwot, Sąd ten utrzymując nakaz zapłaty w części dokonał także modyfikacji roszczenia o zapłatę odsetek, mając na uwadze wysokość i terminy dokonanych przez pozwanego płatności. Jednocześnie z uwagi na fakt, iż pełnomocnik powoda, nie cofnął powództwo co do żądania odsetek, popierając roszczenie zawarte w pozwie, Sąd Rejonowy oddalił powództwo w zakresie, w jakim strona powodowa domagała się odsetek do kwoty 5907 zł. do dnia zapłaty. Zgodnie z art. 476 k.c. dłużnik dopuszcza się zwłoki, gdy nie spełnia świadczenia w terminie. Natomiast w myśl art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Sąd w przedmiotowej sprawie zasądził odsetki ustawowe zgodnie z żądaniem powoda zawartym w pozwie, uwzględniając wskazane terminy płatności w fakturach, fakt dokonania przez pozwanego w toku procesu zapłaty części należności a także fakt wejścia w życie w dniu 01 stycznia 2016 roku ustawy z dnia 9 listopada 2015 roku o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1830) i wprowadzeniem w treści art. 481 § 2 k.c. pojęcia „odsetki ustawowe za opóźnienie”. Utrzymując nakaz zapłaty również w części dotyczącej rozstrzygnięcia o kosztach Sąd I instancji miał na uwadze treść art. 100 k.p.c. (powód uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania) oraz 98 §1k.p.c. oraz §6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu stosownie w treści obowiązującej na datę wniesienia pozwu. Na koszty powoda składa się opłata od pozwu (328 zł.), wynagrodzenie pełnomocnika (2400 zł.), opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł.). Wskazano nadto, że pozwany część dochodzonej pozvem należność głównej uiszczył po dniu wytoczenia powództwa. Tym samym Sąd Rejonowy w pełni podzielił pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 20 sierpnia 1979 r. sygn. akt I CZ 92/79, w którym zostało stwierdzone, że „pozwany, który płaci dochodzoną należność po wniesieniu pozwu, chociaż przed otrzymaniem jego odpisu, z punktu widzenia przepisów k.p.c. o kosztach procesu uważany jest za przegrywającego sprawę i w konsekwencji zobowiązany jest zwrócić powodowi poniesione koszty. Reasumując skoro w sprawie nie budzi wątpliwości fakt, że częściowa zapłata dochodzonej należności przez pozwanego nastąpiła po wytoczeniu powództwa i dokonana była w celu spełnienia świadczenia, to pozwany jest stroną przegrywającą sprawę także w tej części i dlatego też należy obciążyć go kosztami procesu. Z uwagi na fakt, iż strona powodowa w toku procesu cofnęła powództwo łącznie co do kwoty 9169 zł., Sąd Rejonowy na podstawie art. 203 § 1 k.p.c. w zw. z art. 355 § 1 k.p.c. umorzył w tym zakresie postępowanie.

Rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego zawarte w powyższym wyroku zostało zaskarżone przez pozwanego w części tj. w pkt 1 - ponad kwotę 8 008,20 zł. Apelujący zarzucił naruszenie :

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów i przyjęcie sprzecznie z zasadami doświadczenia życiowego i zasadami wiedzy, że w ramach zapłaty za faktury VAT nr (...) z dnia 20 maja 2015r., nr (...) z dnia 8 lipca 2015r., nr (...) z dnia 1 sierpnia 2015r., nr (...) z dnia 17 września 2015r., pozwany, poza dokonaniem wpłat na kwoty 5 906,00 zł. na poczet faktury VAT nr (...) i kwoty 3 263 zł. na poczet faktury VAT nr (...), nie dokonał zapłaty do rąk męża powódki kwoty 5 400 zł. oraz że rozliczenia stron nie obejmowały kwoty 3 628,80 zł. za koszenie zboża,
- art. 207 § 6 k.p.c. poprzez niezasadne pominięcie dowodu z faktury (...);
- art. 535 k.c. poprzez uwzględnienie powództwa również, co do kwoty 9 028,80 zł.

We wniesionej apelacji apelujący na podstawie art. 380 k.p.c. wniósł o rozpoznanie postanowienia Sądu pierwszej instancji o pominięciu dowodu z faktury VAT nr (...) i na podstawie art. 382 k.p.c. dopuszczenie dowodu z faktury VAT nr (...) na okoliczność wykonania przez pozwanego usługi koszenia zboża oraz wysokości przysługującej sąd wierzytelności.

Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w części przez utrzymanie nakazu zapłaty Sądu Rejonowego w Siedlcach z dnia 19 stycznia 2016r., sygn. akt V GNc 48/16, w części tj. w zakresie nakazania pozwanemu zapłaty na rzecz powódki kwoty 8 008,20 zł. i oddalenie powództwa również co do kwoty 9 028,80 zł. oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu za obydwie instancje według norm prawem przepisanych.

W odpowiedzi na apelację strony pozwanej strona powodowa wniosła o jej oddalenie w całości oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy Sąd Gospodarczy rozpoznając przedmiotową apelację ustalił i zważył co następuje :

Stosownie do przepisu art. 378 § 1 kpc sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji . Związanie granicami wniosków apelacji oznacza zaś , że sąd drugiej instancji nie może objąć swą kontrolą tej części orzeczenia sądu pierwszej instancji, która nie została zaskarżona. Sąd nie jest zaś związany treścią wniosku apelacyjnego co do sposobu rozstrzygnięcia. Oznacza to zatem , że mimo wniosku skarżącego o zmianę wyroku sąd drugiej instancji może go uchylić (i na odwrót). Wynika to z tego, że sąd ma obowiązek wydać prawidłowe orzeczenie i nie wiąże go w tym zakresie ocena prawna zawarta we wniosku apelacyjnym (por. Komentarz do art. 378 Kodeksu postępowania cywilnego (Dz.U.64.43.296), [w:] A. Jakubecki (red.), J. Bodio, T. Demendecki, O. Marcewicz, P. Telenga, M.P. Wójcik , Kodeks postępowania cywilnego. Praktyczny komentarz, Zakamycze, 2005, wyd. II.) . Podobne stanowisko zajął także Sąd Najwyższy uznając , iż sąd drugiej instancji nie jest związany wnioskami apelacji co do sposobu rozstrzygnięcia. Granice apelacji wyznacza nie tyle sam wniosek, co cały jej wywód i treść (por. wyrok z dnia 6 grudnia 2001 r. , I PKN 714/00 , OSNP 2003/22/544).

W ocenie Sądu Okręgowego wniesiona apelacja nie uzasadnia zmiany zaskarżonego wyroku . Należy tu także podkreślić, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego sąd drugiej instancji, jako sąd orzekający merytorycznie, powinien dokonać samodzielnej oceny wyników postępowania dowodowego przeprowadzonego przez sąd pierwszej instancji i poczynić własne ustalenia faktyczne. Sąd ten może tym samym dokonywać ustaleń faktycznych sprzecznych z ustaleniami stanowiącymi podstawę zaskarżonego wyroku, nawet na podstawie dowodów przeprowadzonych wyłącznie w trakcie postępowania pierwszoinstancyjnego. Musi jednak w swojej działalności harmonizować ogólne (art. 227-315 k.p.c.) i szczególne (art. 381-382 k.p.c.) reguły postępowania dowodowego. Dokonanie przez sąd drugiej instancji odmiennych ustaleń bez przeprowadzania dodatkowych dowodów jest dopuszczalne i uzasadnione w szczególności wtedy, gdy dowody te mają jednoznaczną wymowę, a ocena sądu pierwszej instancji jest oczywiście błędna. Niezbędne jest wykazanie w czym tkwi wadliwość stanowiska sądu pierwszoinstancyjnego, dlaczego określone dowody dostarczają odmiennych wniosków, które z dowodów nie zasługują na wiarę, co sprawia, że wyłania się inny obraz stanu faktycznego sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego

z dnia 6 lutego 2003r., IV CKN 1752/00, LEX nr 78279; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2002r. , IV CKN 859/00, LEX nr 53923; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2002r., I CKN 567/99, LEX nr 53925 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2001 r., II UKN 339/00, OSNP 2003/1/21). Sąd odwoławczy ma nadto nie tylko uprawnienie, ale wręcz obowiązek rozważenia na nowo całego zebranego w sprawie materiału oraz jego własnej samodzielnej oceny, przy uwzględnieniu zasad wynikających właśnie z przepisu art. 233 § 1 kpc niezależnie od tego czy ustaleń dokonuje po przeprowadzeniu nowych dowodów bądź ponowieniu dotychczasowych, czy też wskutek podzielenia ustaleń dokonanych przez sąd pierwszej instancji. Obowiązek ten jest tym bardziej oczywisty, gdy strona wnosząca apelację zarzuca sądowi I instancji naruszenie przepisów postępowania , które miało wpływ na wynik sprawy albo tak jak w niniejszym przypadku brak wyjaśnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy .

Sąd Okręgowy po wnikliwej analizie postępowania dowodowego przeprowadzonego przez Sąd I instancji nie doszukał się w zasadzie w przedmiotowej sprawie uchybień ze strony tegoż Sądu w zakresie oceny materiału dowodowego . Sąd ten bowiem ocenił materiał dowodowy prawidłowo w tym także dowody osobowe. Trudno jest wprawdzie uznać , jak uczynił to Sąd I instancji , aby brak płatności za wystawione faktury przed wniesieniem powództwa przez stronę pozwaną była to okoliczność niesporna , skoro pozwany wniósł zarzuty , w których twierdził , że dokonał już płatności do rąk samej powódki . Zgodnie z ogólną regułą dowodową to pozwany winien natomiast wykazać , że faktycznie dokonał tej płatności , a nie powód , że jej nie otrzymał . W zarzutach od nakazu zapłaty pozwany twierdził , że dokonał płatności całej należności dochodzonej pozwem do rąk powódki i to przed wytoczeniem niniejszego postępowania – gotówką , w tym przy wykonywaniu na jej rzecz usług . W zarzutach nie twierdził też , że należność ze spornej złożonej przez jego pełnomocnika procesowego do akt faktury miała być skompensowana czy też potrącona z należnościami dochodzonymi w niniejszym postępowaniu. Treść zatem zeznań świadka zgłoszonego przez pozwanego i samego pozwanego , że częściowa zapłata miała miejsce do rąk jej męża w świetle powyższych twierdzeń oraz pozostałego materiału dowodowego nie zasługiwała na obdarzenie tych zeznań wiarą, jak prawidłowo to uznał Sąd I instancji , podobnie zresztą jak zeznania pozwanego w części odnoszącej się do należności z wystawionej przez niego faktury objętej zarzutem potrącenia . Na marginesie należy także wskazać , że powyższy świadek nie uczestniczył przy wręczaniu tych pieniędzy , a tym samym nie miał bezpośredniej wiedzy o okolicznościach towarzyszących ewentualnemu przekazaniu tych pieniędzy .Sąd I instancji prawidłowo zatem uznał , że wiarygodność tych zeznań podważają twierdzenia pozwanego zawarte w zarzutach od nakazu zapłaty , jak też pozostały materiał dowodowy zgromadzony w aktach postępowania w tym inne dowody osobowe i dowody w tym zaś dowody wpłat złożone do akt przez samą stronę pozwaną . Prawidłowo zostały przez ten Sąd ocenione również zeznania męża powódki , które złożył on jako świadek . Okoliczność natomiast , że powódka nie przedstawiła faktury z której należność została skompensowana z należnością pozwanego nie mogła stanowić o zasadności zgłoszonego przez pozwanego zarzutu co do oceny materiału dowodowego , gdy się zważy , że należność ta nie była objęta niniejszym postępowaniem , a zatem brak tego dowodu księgowego nie może w tym przypadku obciążać strony powodowej .

Mając na względzie przepis art. 380 kpc Sąd Okręgowy rozpoznał również zarzut odnoszący się do wniosku dowodowego zgłoszonego przez stronę pozwaną a uznanego za spóźniony przez Sąd I instancji . Sąd I instancji pominął ten wniosek dowodowy zgłoszony przez stronę pozwaną na terminie rozprawy w dniu 29 listopada 2016 r. jako spóźniony , jednakże w ocenie Sądu Okręgowego w tym zakresie Sąd ten nie uwzględnił ani treści przepisu , na który się powołał tj. art. 207 § 6 kpc , jak też treści przepisów regulujących postępowanie nakazowe , w tym przepisu art. 493 kpc . Z treści tego ostatniego przepisu wynika bowiem , że pismo zawierające zarzuty wnosi się do sądu, który wydał nakaz zapłaty , a piśmie pozwany powinien wskazać, czy zaskarża nakaz w całości, czy w części, przedstawić zarzuty, które pod rygorem ich utraty należy zgłosić przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy oraz okoliczności faktyczne i dowody. Sąd natomiast pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w zarzutach bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności (§ 1) . Z powyższego wynika zatem , że dowód spóźniony mógł zostać pominięty przez Sąd I instancji tylko i wyłącznie , gdyby jego uwzględnienie spowodowało zwłokę w rozpoznaniu sprawy . Z akt postępowania tymczasem wynika , że po pominięciu tego dowodu jako spóźnionego Sąd Rejonowy odroczył jeszcze dwukrotnie termin rozprawy , a zatem jego

dopuszczenie na terminie rozprawy w dniu 29 listopada 2016 r. wcale by nie spowodowało zwłoki w rozpoznaniu sprawy, jak zasadnie to zarzucono w apelacji.

Powyższe uchybienie Sądu I instancji w ocenie Sądu Okręgowego nie ma jednak wpływu na ocenę zaskarżonego rozstrzygnięcia jak i samo rozstrzygnięcie sprawy przez Sąd I instancji. Zgłaszając ten wniosek dowody pełnomocnik pozwanego zgłosił także zarzut potrącenia.

Należy tu natomiast wskazać, że zgodnie z przepisem art. 498 § 1 kc gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Wskutek zaś potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej (art. 498 § 2 kc). Potrącenie dokonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie i ma ono moc wsteczną od chwili, kiedy stało się możliwe (art. 499 kc). Przepisy prawa dla tego oświadczenia, jego skuteczności nie wymagają zaś jakiejś ściśle określonej formy, a zatem z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny (art. 60 kc). Z akta przedmiotowego postępowania nie wynika, aby przed zgłoszeniem przedmiotowego zarzutu strona pozwana złożyła stronie powodowej oświadczenie o dokonaniu przedmiotowego potrącenia. Z akt nie wynika również, aby takie oświadczenie zostało zgłoszone w toku procesu przez pełnomocnika procesowego strony pozwanej. Na marginesie należy również wskazać, że zgłoszenie tego zarzutu na tym etapie postępowania wyklucza przepis art. 493 § 1 kpc, który wymaga zgłoszenia zarzutów przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy pod rygorem ich utraty. W tym wypadku przepis ten nie zawiera żadnych wyjątków, jak czyni to w odniesieniu do twierdzeń czy dowodów.

Na marginesie należy również wskazać, że w procesie wszczętym przez powoda pozwany mógł bronić się wszelkimi możliwymi zarzutami, które mogą być zgłoszone przez stronę pozwaną w toku danego postępowania, a więc także zarzutem potrącenia. Zarzut potrącenia jest formą dochodzenia roszczenia zrównaną w skutkach z powództwem. Podlega zatem wymaganiom stawianym wobec pozwu co do określenia żądania, przytoczenia okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie oraz wskazania dowodów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2000 r., III CKN 720/98, LEX nr 51368). W orzecznictwie Sądu Najwyższego jednoznacznie podkreślano, że wierzytelności przedstawione do potrącenia mogą co prawda być wątpliwe, czy też sporne zarówno co do zasady jak też co do ich wysokości, jak też mogą być trudne do udowodnienia niemniej jednak warunkiem skuteczności oświadczenia o potrąceniu składanego drugiej, jeśli chodzi o wzajemną potrącającego jest udowodnienie istnienia i konkretyzacja dochodzonej wierzytelności (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 1968 r. II PR 202/68, niepublik). Dla uznania, że zarzut potrącenia wywołał skutek prawny w postaci wygaśnięcia (umorzenia) wzajemnych wierzytelności nie wystarcza zatem samo powołanie się przez pozwanego składającego oświadczenie o potrąceniu na fakt istnienia wierzytelności wzajemnej wobec jego wierzyciela. Fakt ten stanowi jedynie podstawę do ustalenia, że potrącający pozwany uznaje w osobie powoda swojego wzajemnego dłużnika i że dochodzi od niego z tego tytułu świadczenia w postępowaniu sądowym. Niezbędne jest natomiast wykazanie, że spełnione zostały przesłanki warunkujące dokonanie potrącenia. Zgodnie z zasadą kontrydiktoryjności ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania cywilnego. To one a nie sąd są bowiem wyłącznym dysponentem toczącego się postępowania i one wreszcie ponoszą odpowiedzialność za jego wynik. Ciężar udowodnienia zatem zasadności zgłoszonego przez pozwanego zarzutu potrącenia bez względu na jego podstawę spoczywał na pozwanym zgodnie z ogólną regułą dowodową zawartą w przepisie art. 6 kc (ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne). W ocenie Sądu Okręgowego strona pozwana wymogom tym w niniejszym postępowaniu nie sprostała. Jak wynika bowiem z materiału dowodowego należność z przedmiotowej faktury objętej zarzutem została już wcześniej skompensowana z należnością strony powodowej, która nie była objęta niniejszym postępowaniem.

Tak więc mając powyższe na względzie to pozwany winien wykazać że zapłacił całą należność dochodzoną pozwem, a tego nie uczynił, jak też nie wykazał, że należność z przedłożonej przez niego faktury była podstawą do dokonania rozliczeń między stronami w ramach niniejszego postępowania. Z materiału dowodowego, który Sąd I instancji uznał

za wiarygodny i obdarzył wiarą wynikiem, że została ona rozliczona z inną należnością strony powodowej, która nie stanowiła przedmiotu niniejszego postępowania.

Tak więc przedmiotowa apelacja w zakresie jej zarzutów odnoszących się do dokonanej oceny materiału dowodowego przez Sąd I instancji nie jest zasadna i nie zasługuje na jej uwzględnienie. W przedstawionym powyżej zakresie objętym tak osnową wniesionej apelacji jak i jej uzasadnieniem w ocenie Sądu Okręgowego rozumowanie Sądu I instancji jest logicznie poprawne. W konsekwencji Sąd Okręgowy w niniejszym składzie podziela w pełni te ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy oraz argumenty i dowody przedstawione na ich poparcie. Sąd Okręgowy podziela je, przyjmuje za własne, co sprawia, iż nie zachodzi potrzeba ich powtarzania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1997 r., II UKN 61/97 – OSNAP 1998 nr 9, poz. 104 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 1999 r., I PKN 521/98 – OSNAP 2000, nr 4, poz. 143). W ocenie Sądu Okręgowego zarzuty apelacji są w tym zakresie zatem całkowicie bezpodstawne. Z ustaleń Sądu Okręgowego jednoznacznie wynika, że zarzuty i uzasadnienie apelacji, w tym w części odnoszącej się do przeprowadzonego postępowania dowodowego przed Sądem I instancji są niezasadne i służą niewątpliwie wyłącznie narzuceniu własnego błędnego stanowiska co do wzajemnych rozliczeń stron i wynikających z nich powinności kupującego oraz zmierza do uzyskania satysfakcjonującego stronę pozwaną rozstrzygnięcia.

Mając powyższe na względzie należało uznać, że niezasadny jest również zarzut apelacji w zakresie naruszenia przepisów prawa materialnego przywołany w apelacji i jej uzasadnieniu przez skarżącego.

W tej sytuacji Sąd Okręgowy mając na względzie, że apelacja strony pozwanej była niezasadna uznał, iż winna ona być w całości oddalona na podstawie przepisu art. 385 kpc.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu za II instancję uzasadnia treść art. 98 w zw. z art. 99 kpc oraz w zw. z art. 108 kpc i art. 109 kpc. Stosownie do przepisu art. 98 § 1 kpc strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu prowadzonego przez stronę osobiście lub przez pełnomocnika, który nie jest adwokatem lub radcą prawnym, zalicza się poniesione przez nią koszty sądowe, koszty przejazdów do sądu strony lub jej pełnomocnika oraz równowartość zarobku utraconego wskutek stawiennictwa w sądzie. Suma kosztów przejazdów i równowartość utraconego zarobku nie może przekraczać wynagrodzenia jednego adwokata wykonującego zawód w siedzibie sądu procesowego (§ 2 art. 98 kpc). Do niezbędnych zaś kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony (§ 3 art. 98 kpc). Stosownie natomiast do przepisu art. 99 kpc stronom reprezentowanym przez radcę prawnego zwraca się natomiast koszty w wysokości należnej według przepisów o wynagrodzeniu adwokata.

Pozwany przegrał postępowanie odwoławcze w całości, a strona powodowa, która w postępowaniu odwoławczym była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego w osobie radcy prawnego poniosła w tym postępowaniu, koszty jego wynagrodzenia i w tym zakresie zgłosiła stosowny wniosek procesowy. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika strony powodowej została natomiast określona przez Sąd II instancji przy uwzględnieniu wartości przedmiotu zaskarżenia w wysokości stawki podstawowej, jako stawki minimalnej wysokości tego wynagrodzenia. Rozpoznając kwestię kosztów, Sąd Okręgowy przy określeniu ich wysokości miał na uwadze przepisy obowiązujące w dacie wniesionej apelacji.

Sprostowania niedokładności w zaskarżonym wyroku dokonano z urzędu na podstawie przepisu art. 350 § 1 i 3 kpc w związku z przepisem art. art. 391 § 1 kpc i art. 496 kpc.

Mając powyższe na względzie orzeczono jak w sentencji wyroku.